

Utredningen om en nationell skolpengsnorm lämnar sitt slutbetänkande

Simona Mohamsson, utbildnings- och integrationsminister
Lena Holmdahl, särskild utredare

2026-10-29



Utredningens uppdrag

- Delbetänkande med förslag som rörde förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan och fritidshemmet överlämnades i juni 2025.
- I dag överlämnas förslag som rör gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan.

Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning – förslag för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan (SOU 2026:65)

Särskild utredare: Lena Holmdahl

Den 29 oktober 2026

Utgångspunkter och utredningens syfte

- Stora skillnader i hur mycket resurser som avsätts till skolan
- Syfte: öka likvärdigheten i hela landet genom statlig styrning av finansieringen
- Delbetänkandet: grundskolan med flera skolformer
- Slutbetänkandet: gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

Utredningens uppdrag

- Föreslå ett system med en nationell skolpengsnorm som anger miniminivåer för kommunernas resurser till skolan
- Se över ersättningen vid program- och skolbyten
- Utreda ett system för finansiering av resursskolor



Delbetänkande och slutbetänkande

- Förslagen i slutbetänkandet ska motsvara förslagen i delbetänkandet, men med hänsyn till gymnasieskolans särart
- Stora skillnader mellan skolformerna, t.ex. flera program och mer inslag av en marknad inom gymnasieskolan
- Delvis andra förslag utifrån gymnasieskolans förutsättningar, men samma syfte



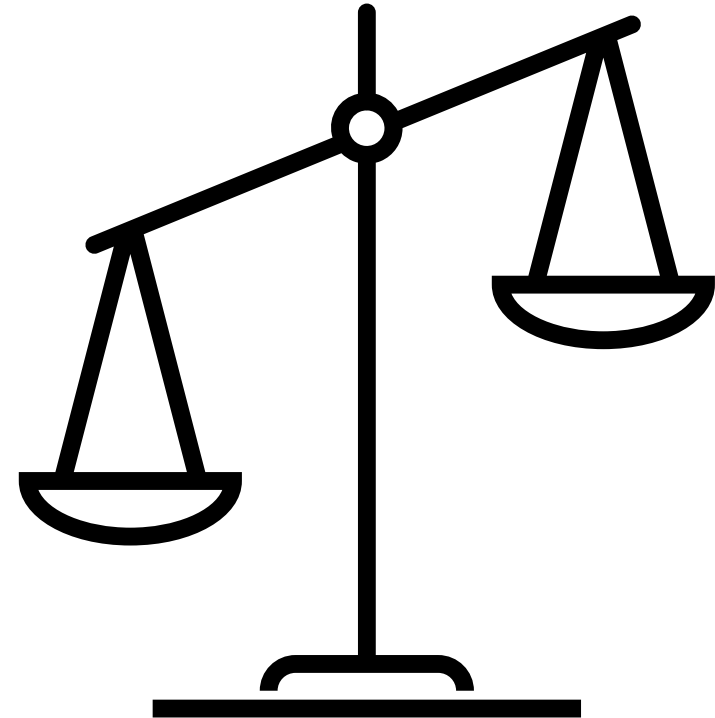
Utredningens förslag i slutbetänkandet

Huvudförslag

- Skolverket ges i uppdrag att justera riksprislistan efter elevernas studieförutsättningar
- Krav ställs på att kommunerna i de primära samverkansområdena ska samråda om resurstilldelningen
- En möjlighet införs att undanta kommunens merkostnader för utbudsansvaret vid särskilda skäl
- Krav ställs på att kommunerna i sina primära samverkansavtal ska ha villkor om ersättningen till vissa strategiskt viktiga utbildningar
- Villkorade belopp införs

Bindande eller vägledande norm - avvägningar

- En bindande norm leder till stora förändringar som inte kan motiveras av kvalitetsskäl.
- Finns redan en välkänd statlig norm i form av riksprislistan.
- Den används för att bestämma ersättningen till en fristående skola när kommunen inte erbjuder utbildningen, avser cirka 3 000 elever. Används också för jämförelser.
- En ny norm bör inte tas fram.



Riksprislistan som vägledande norm

- Riksprislistan är idag inte differentierad beroende på elevernas studieförutsättningar – differentiering införs.
- Kommunerna ska i de primära samverkansområdena samråda om resurserna till gymnasieskolan, bl.a. med stöd av riksprislistan.

Merkostnader för att anordna utbildning

- Möjlighet att vid beräkning av grundbelopp till fristående skolor undanta utbildningar som har merkostnader till följd av kommunens utbudsansvar
- T.ex. vid uppstart av kostsamma utbildningar som arbetsmarknaden behöver eller vid nedläggning av en fristående skola
- Inför nytt kalenderår och vid tillskott under året, både gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan



Utbudsansvar

- Kommunerna har ett lagreglerat utbudsansvar som bl.a. innebär:
 - allsidigt utbud
 - beredskap att ta emot elever
 - demografisk anpassning
- Både fristående och kommunala skolor har anpassat verksamheten -> inte tillräckligt underlag för ett ständigt schablonavdrag
- Undantagsvisa situationer motiverar förändrad reglering

Ersättningen till strategiskt viktiga utbildningar

- Alla kommuner bedriver inte gymnasieskola utan vissa kommuner står för utbyggnaden av de utbildningar som arbetsmarknaden har behov av
- Krav ställs på villkor i de primära samverkansavtalen om ersättningen till vissa strategiskt viktiga utbildningar inom gymnasieskolan



Införande av villkorade belopp

- Kan avse vissa ändamål som har merkostnader, exempelvis resursskolor, eller särskilda satsningar
- Kan förenas med villkor och återkrävas om villkoren inte uppfylls
- Avser gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan
- Motsvarar förslaget för grundskolan



Övriga förslag

- Instruktionerna till riksprislistans uppgiftslämnare ska vidareutvecklas
- Definiera målgrupp och uppdrag för resursskolor inom gymnasieskolan
- Inget förslag på fördröjd ersättning vid skolbyten
- Inget förslag gällande norm för anpassad gymnasieskola eller introduktionsprogram

Ikraftträdande

Bestämmelserna träder i kraft den 1 oktober 2027 och tillämpas första gången på bidrag kalenderåret 2028



Konsekvenser

- Ökad statlig styrning och större möjligheter till likvärdighet genom
 - ökade krav på analys och samarbete mellan kommuner
 - fler möjligheter för kommuner att fördela resurser olika, t.ex. beroende på elevers förutsättningar
- Förslagen bedöms överlag inte leda till negativa ekonomiska effekter utan bidrar till ett mer effektivt resursutnyttjande

Ett stöd för kommunernas resursfördelning

Delbetänkandet och slutbetänkandet bildar en helhet. Förslagen ger verktyg för att göra ersättningen till skolan mer likvärdig mellan olika huvudmannatyper inom en kommun och mellan olika huvudmän i hela landet.

Med förslagen skapas ett nytt ramverk för kommunernas resurser till skolan. Det ger ökade förutsättningar för en stärkt likvärdighet i skolan i hela landet.



Utredningen om en nationell skolpengsnorm lämnar sitt slutbetänkande

Simona Mohamsson, utbildnings- och integrationsminister
Lena Holmdahl, särskild utredare

2026-10-29

